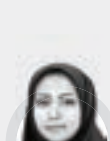

درباره مستندهایی که کارکردهای امامان جماعت مساجد شاخص مشهد را روایت می کنند

«مسجدنشان»، نشانی مساجد شاخص

تکتم جاوید

نور، صدا و تصویرشان را برده اند به یک فضای معنوی. لوکیشن مسجداست و گفت وگو شنونده ها امام جماعت مسجد و متولیانش. گشته اند دنبال بهترین ها، خاص ترین ها و آنانی که به جز برگزاری نماز و جلسات روضه خوانی و ادعیه، رسالت ناآنوشته دیگری را بر دوش خود احساس کرده و زحمت پردازش ایده های نوآثرگذار را به جان و دل خریده اند تا گاهی از مشکلات اهالی محل و سپس مردم شهرشان باز کنند.

متولیان ایده و روند ساخت مجموعه مستند «مسجد نشان، دست اندرکاران مرکز رسیدگی به امور مساجد استان های خراسان هستند. جرعه تولدش آنجا زده شد که نبروهای این مرکز در اثنای بررسی های خود به تعدادی مسجد خاص برخوردند، مساجدی که اشتغال زایی کرده اند یا در امور خیر فعالیت دارند. همین هم شد بهانه ای تا حمیدرضا معشوقی و تیمش ویژه ترین ها را شناسایی کنند و دوربین و میکروفون را ببرند در آن فضا تا شرح جذاب ماجراهایشان را برای بخش در سیمای خراسان و دیگر شبکه های تلویزیون مهیا کنند و انگیزه ای بسازند برای دیگران.

جایگاه همیشگی مساجد

پست سازمانی حمیدرضا معشوقی، مدیریت امور رسانه و فضای مجازی مرکز رسیدگی به امور مساجد استان های خراسان است. یک طبله سطح ۲ که علاقه مندی به فعالیت های رسانه ای و البته ترویج فرهنگ مسجد را در وجودش دارد. ماجرا خیلی سابقه دار نیست و برنامه ریزی ها از حدود دو سال پیش آغاز شده است. خودش در این باره می گوید: از سال ۱۳۸۵ تا امروز که این همه رسانه اجتماعی و سازمان های متعدد در جامعه شکل گرفته است، هنوز هم مسجد ظرفیت شاگردپرووری و شبکه سازی خودش را دارد و می توان ساعت ها از نقش آن سخن گفت و مستند ساخت.

اوباً تا یکدیر اینک ه هیچ کس نمی تواند جایگاه مسجد را انکار یا تضعیف کند اما ده می دهد: اگر مساجد نبودند، انقلاب همه گیر نمی شد؛ بنابراین مساجد در کشور ما از جایگاه اجتماعی ویژه ای برخوردارند.

او درباره شناساندن مساجد و ساخت برنامه های تلویزیونی در این زمینه تحقیق کرده است اما به فعالیت های چشمگیری که حق مطلب را داد کنند، برنخورده است؛ بر همین اساس ادامه می دهد: متوجه شدم به مساجد شاخص پرداخته نشده و تاکنون برنامه یا گزارش تصویری ای از آنان تهیه نشده است. تعداد محدودی رسانه مکتوب هستند اما آن ها هم ناقص به این موضوع پرداخته اند. معشوقی اضافه می کند: تنها شبکه افق آن هم همین اواخر برنامه ای دارد به نام «خدامان فیروزه ای»، که داستان زندگی خدام فعال در همه کشور را به تصویر می کشد اما ضبط و پخش مستند های مابیش از این برنامه شروع شده است. ایده ساخت مستند از مساجد شاخص را بر مبنای معرفی سه استان خراسان شمالی، رضوی و جنوبی گذاشتند اما هنوز ساخت برنامه از مساجد مشهد تمام نشده است. مدیر امور رسانه و فضای مجازی مرکز رسیدگی به امور مساجد استان های خراسان این را اضافه می کند که متوجه شدیم که با وجود اهمیتنی که مساجد باید داشته باشند، متأسفانه به دلیل متعدد نقش مساجد در حال کمرنگ شدن است.

او ادامه می دهد: فضای گفتمانی جامعه نشانی از فضای مساجد ندارد. مسجد شده است مکانی محدود به نماز خواندن. تصور اشتباه این است که چون جامعه پر از سازمان ها و نهاد های رسمی است، نیازی به مسجد نیست. ما بر ابر این تصور ایستادیم و خواستیم نشان دهیم که با همه این احوال، مساجد چقدر مؤثر عمل می کنند.

معشوقی تأکید می کند: این ها انگیزه ای شد برای اینکه از فعالیت های خود جوش مساجد شاخص برنامه ای تصویری تهیه کنیم و با پوشش بالای شهر و پاپین شهر به همه نشان دهیم که امام جماعت یک مسجد چقدر می تواند اثرگذار باشد. ● مساجد شاخص اما دور از رسانه

اوبابیان اینک ه برخی مساجد هم اکنون فعالیت های برون مرزی دارند اما اضافه می کند: اغلب این مساجد مشغول فعالیت های خود هستند و در رسانه ها نام و نشانی ندارند. دلایلی همچون ناآشنایی با شبکه های اجتماعی، موضع منفی درباره معرفی خود و حجم فراوان کار باعث شده است که مساجد شاخص و فعالیت های بچه مسجدی ها از چشم مردم دور بماند.

معشوقی در ادامه این جمله می گوید: ما شناسایی این مساجد را برعهده گرفتیم و خواستیم نشان دهیم که چگونه یک امام جماعت مسجد به معنای واقعی به یک هدایت کننده بدل می شود. بر همین مبنا از نیمه دوم سال ۹۹ معرفی مساجد را به عنوان طرح «مسجد شناخت، در گروه های خود آغاز کردیم که باز خود خوبی داشت.

مستند ها یشان بین ده تا پانزده دقیقه بود، خلاصه ای از معرفی مسجد و امام جماعت می کند و گزارشان هفته ای یک بار بوده که با کم و کاست

شهر آرا درباره سه میه ۳ درصدی استخدام دولتی معلولان گزارش می دهد

سکوت قانون در برابر بی قانونی سازمان ها

عکس تبلیغی است

کدهای رشته های استخدامی پذیرش معلول داشت. حقیقت به ایجاد فیلتر آزمون برای پذیرش در دستگاه های دولتی اشاره می کند و می گوید: از زمانی که این ماده قانون به تصویب رسیده امکان پذیرش از طریق سابقه کاری و تبدیل وضعیت نیز از بین رفته و تنها آزمون استخدامی ملاک به کارگیری معلولان قرار گرفته است. این معلول متقاضی شغل ادامه می دهد: شرایط ویژه معلولان طوری است که توانایی های بالفعل آن ها نادیده گرفته می شود، به طوری که بسیاری از اعضای جامعه معلولان در آزمون استخدامی دستگاه های اجرایی کشور سال ۹۹ شرکت کردند و اگر چه موفق به کسب نمره حد اکثری شدند در کمسیون پزشکی با استناد به بهانه های همیشگی از فرصت اشتغال محروم شدند.

گفت و گوی مرتبط	اجرای قانون استخدام دارای تناقض است
محمد ایمانی راد، مدیر عامل جامعه معلولان خراسان رضوی نیز به نقاط ضعف قانون استخدام سه درصدی معلولان در دستگاه های دولتی اشاره می کند و می گوید: ایراد عمده دستگاه های دولتی برای پذیرش معلولان این است که کل تعداد استخدامی ها کمتر از صد نفر است که ۳ درصد آن در نهایت می شود ۳ نفر. در این صورت افراد دارای معلولیت یاشانسی ندارند یا شانس بسیار کمی برای استخدام دارند. او ادامه می دهد: بهانه بعدی که ادارات برای به کار نگرفتن معلولان به آن متوسل می شوند این است که «شاید اصلاً آن شغل مناسب افراد دارای معلولیت نباشد.»	دولتی و مکان هایی که فراخوان استخدام دارند، سبب شده است که معلولان از طبیعی ترین حق خود محروم شوند. مدیر عامل جامعه معلولان خراسان رضوی با انتقاد از شرایطی که برای پذیرش و استخدام افراد در آزمون ها در نظر گرفته می شود، می گوید: این قانون و اجرای آن تناقض های زیادی دارد. مثلاً بیشتر پذیرش ها بر مبنای سلامت جسمانی استوار است و یکی از شرایط استخدام داشتن سلامت جسمی است که در این صورت افراد دارای معلولیت خود به خود از گردونه رقابت حذف می شوند و حتی به مرحله بعد هم که استخدام بر اساس این قانون است محدا ایمانی را در پایان تأکید می کند که «با توجه به شرایط موجود در یافت باز خورد های نامناسب، نیاز است در اصل و مقدار سهمیه این قانون تجدید نظر شود یا اگر نمی شود حداقل نظارت درست و دقیقی بر اجرای آن باشد.»

دارد و دارای معلولیت جسمی از ناحیه دست است. چند باری در آزمون استخدامی دستگاه های اجرایی شرکت کرده اما هنوز فرصت برخورداری از سهمیه سه درصدی را نیافته است. او در این باره می گوید: در آزمون استخدامی آموزش و پرورش شرکت کردم اما سهمیه چندانی برای معلولان در نظر گرفته نشده بود. اولویت با افراد بومی بود و رتبه نخست هر شهر قبول می شد و لو که رتبه اش از نفر دهم یک شهر دیگر کمتر می بود. او اضافه می کند: مشهد حدود ۵۰ هزار پرونده ثبتی معلولان (از خفیف تا خیلی شدید) دارد، اگر در دستگاه های دولتی سه درصد سهمیه را برای این تعداد اجرایی کنند، هیچ معلولی پشت خط آزمون استخدامی نمی ماند اما مشکل اینجاست که این مسئله اجرایی می شود. مثلاً سال گذشته مشهد در بیشتر

معلولیت پای من هیچ ارتباطی با مهارت من در تدریس ندارد. اگر مشکلمان با او اکرم نبود، حاضر بودم آن را کنار بگذارم و با عصابه کلاس بروم. صدیقی به نگرش منفی مسئولان و برخی از افراد جامعه به توانایی های افراد دارای معلولیت نیز اشاره می کند و می گوید: دیگران فکر می کنند، افراد دارای معلولیت نه تنها توانایی برخورداری از یک موقعیت شغلی را ندارند، بلکه در انجام امور روزانه خود نیز ناتوان هستند. او ادامه می دهد: برخی به صورت پیش فرض ما را در انجام بسیاری از امور ناتوان می دانند و همین باعث می شود که ما از مشارکت اجتماعی که از مطالبات اصلی جامعه معلولان است و به آن نیاز مبرم داریم، محروم شویم. ● محروم شدن از فرصت اشتغال به بهانه های همیشگی

علی حقیقت نیز که ۳۳ سال سن

هانیه فیاض	گزارش روز
لایحه «حمایت از افراد دارای معلولیت، در سال ۱۳۹۶ به تصویب نمایندگان رسید است. این ماده قانونی دولت را مکلف می کند «حداقل ۳ درصد از مجوزهای استخدامی رسمی، پیمانی و کارگری دستگاه های دولتی و عمومی اعم از سازمان ها، وزارتخانه ها، مؤسسات، شرکت ها و نهادهای عمومی انقلابی و دیگر دستگاه هایی را که از بودجه کشور استفاده می کنند، به افراد دارای معلولیت واجد شرایط اختصاص دهد.» همچنین طبق تبصره های «پ، و، ت، از ماده ۱۱ این قانون، باید ۳۰ درصد از پست های تلفنی و اینترنتی به افراد کم بینا و نابینا و دارای معلولیت جسمی و حرکتی و ۲۰ درصد از پست های متصدی دفتری و ماشین نویسی باید به افراد دارای معلولیت جسمی و حرکتی اختصاص یابد. بالاترین مسئولان دستگاه های اجرایی، نهادهای عمومی غیردولتی، شهرداری ها و بانک ها نیز مکلف به اجرای دقیق مفاد این ماده قانونی هستند و سازمان اداری و استخدامی کشور نیز مکلف شده است برای تخصیص این سهمیه های استخدامی برای افراد دارای معلولیت اقدام و بر رعایت آن نیز نظارت کند. این قانون اگر چه با هدف حمایت از افراد دارای معلولیت به تصویب رسیده اما تجربه نشان داده است که این قانون تهناروی کاغذ نوشته شده است و جامعه هدف از مزایای آن بی بهره است.	

مدارک حضوری رفتم. من به دلیل معلولیت جسمی - حرکتی از واکر استفاده می کنم؛ به همین دلیل یک کمسیون پزشکی برای بررسی شرایطم تشکیل شد و در نهایت اعلام کردند، شرایط خوبی برای استخدام، ندارم. اوبنا یکدیر اینک ه سهمیه سه درصدی به کارگیری افراد دارای معلولیت در بسیاری از نهاد ها نادیده گرفته می شود، ادامه می دهد: اعضای کمسیون درباره توانایی حضور من در روستا ها پرسشی را مطرح کردند. من همان طور که در دوران دانشجویی زندگی خود را به تنهایی مدیریت کرده بودم، توانایی زندگی در یک روستا را نیز داشتم اما نمی دانم چرا پذیرفته نشدم. قطعاً

● مشارکت اجتماعی از مطالبات اصلی افراد دارای معلولیت است

۳ درصد استخدام دولتی برای افراد دارای معلولیت کافی نیست

در جریان مجوزهای صادره برای استان و تعداد معلولان شرکت کننده نیستند، می گوید: باید اطلاعات را از ارگان برگزار کننده آزمون دریافت کرد. فیروزی اجرای این قانون سهمیه سه درصد استخدام های دولتی را یک مسکن می داند که در نهایت مشکل اصلی افراد دارای معلولیت را حل نخواهد کرد و می گوید: در برخی ارگان ها به ویژه آموزش و پرورش نگرش منفی به افراد دارای معلولیت سبب به ایجاد موانع در استخدام می شود که نیازمند پیگیری کشوری و تدبیر قوانین استخدام معلولان در پست های خاصی مثل معلمی است. مدیرکل بهزیستی خراسان رضوی بر فرهنگ سازی عمومی برای اعتماد به افراد دارای معلولیت تأکید می کند و می افزاید: ایجاد شرایط محیطی و فیزیکی، مبلمان ضررت، حمل و نقل و ایجاد فرصت های برابر باید به نحوی صورت گیرد که همه این افراد امکان به کارگیری و اشتغال در بخش های دولتی و خصوصی را داشته باشند.

استان مراجعه می کنند و از این طریق بهزیستی از برگزاری آزمون مطلع می شود. در بسیاری از موارد هم شرکت کننده از حقوق خود مطلع نیست و مراجعه نمی کند. او در پاسخ به این سؤال که آیا آمار مشخصی از وضعیت استخدامی معلولان در راستای اجرای این مصوبه وجود دارد، پاسخ مشخصی ندارد اما توضیح می دهد: آنجا که امور استخدامی به صورت کشوری انجام می شود، در پاسخ به نامه ای که به سازمان مدیریت استان زده شد آمار و ارقامی واصل نشد و سازمان امور استخدامی استان اظهار داشت که اطلاعات دقیقی ندارد. در سایر ارگان ها نیز فقط آموزش و پرورش و دانشگاه علوم پزشکی آمار معلولان استخدام شده را ارسال کرده که چون اطلاعاتی از مجوزهای استخدامی صادره نداریم، نمی توانیم درباره درصد تحقق قانون در مشهد و خراسان رضوی اظهار نظر کنیم.

مدیرکل بهزیستی خراسان رضوی بابیان اینکه «بهزیستی استان و سازمان امور اداری و استخدامی

مسعود فیروزی، مدیرکل بهزیستی خراسان رضوی، در تشریح نقش بهزیستی در اجرای قانون «حمایت از افراد دارای معلولیت، در استان و مشهد می گوید: سازمان یا اداره را برگزار کننده آزمون استخدامی طبق قانون موظف است نماینده بهزیستی را در جریان فرایند استخدام قرار دهد و در جلسات مصاحبه دعوت کند. کارشناسان توان بخشی در همه مراحل مصاحبه استخدامی را به بهزیستی در همه مراحل اجرای فرایند استخدام را بررسی و تخلفات احتمالی را به بهزیستی کشور، استانداری و سازمان امور اداری و استخدامی گزارش می کنند و در صورت نیاز پیگیری حقوقی انجام می شود.

وی تصریح می کند: متأسفانه در بسیاری از موارد آزمون و مصاحبه بدون حضور نماینده بهزیستی انجام می شود و شرکت کنندگان در صورت اجراء شدن قانون و اعتراض گاهی به بهزیستی

«سکوت مردم»؛ واکنشی خاموش که باید تحلیل شود

برای افزایش همین سرمایه است، اما متأسفانه برای بیشتر این تصمیمات هزینه سرمایه اجتماعی سنجیده نمی شود و تمرکزها بیشتر روی برآورد هزینه های اقتصادی یک طرح است. به طور مثال، آبیابش از اجرای طرح درباره تغییر شیوه تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی، افکار سنجی شد؛ یا پاسخ احتمالی، منفی است چون به چنین کارهایی توجه نمی شود. با وجود کارهای رسانه ای انجام شده برای برخی از این تصمیمات، برای اقناع مردم باید شفاف تر و دقیق تر عمل کنیم چرا که تبعات خاموشی مردم کمتر از اعتراضات نیست. کسی که اعتراض می کند و حرفش را می زند به نوعی خودش را تخلیه کرده است اما کسی که اعتراض دارد و هیچ نمی گوید، چطور؟

عمومی گذاشت. برای نمونه، باید دید آیا علتش ترس است همچون وقتی که به یک نفر در فلان اداره ظلمی می شود اما هیچ نمی گوید تا اوضاع به ضررش بدتر نشود؛ یا واکنشی نشان نمی دهد، چون که برایش عادی است و با به این دست تغییرات، روبرو شده است؟ توجه کردن به این گزینه های احتمالی مهم است چون می دانیم اعتماد اجتماعی به دلیل اتفاق ها و تصمیم های گذشته طلعمه دیده است. این راه می دانیم که اعتماد اجتماعی سرمایه اقتصادی را ایجاد می کند و اگر این اعتماد آسیب ببیند، سرمایه اقتصادی کشور هم آسیب می بیند. با همه اهمیت، موضوع سرمایه اجتماعی دارد و تصمیمات اخیر دولت نیز در واقع

باید داشت شفاهی	باشد.
غلامرضا حسینی استاندار گروه علوم اجتماعی دانشگاه فردوسی	اصل واکنش نشان دادن مردم در برابر چنین تصمیماتی را طبیعی می دانم اما هر چه بیشتر دستاوردهای مثبت آن برای مردم گفته شود و اجرای آن سنجیده تر باشد، باز خورد های منفی نیز کمتر می شود.

هم اکنون در فضای عمومی جامعه، انتقاد و گفت وگوی مردم درباره پیامدهای برخی از این تصمیم ها جریان دارد که اگر نباشد، باید تعجب کنیم. در این بین نکته ای که کمتر به آن توجه می شود، سکوت بخشی از جامعه است که بسیار معنی دار است. اگر چه بررسی دلایل چنین سکوتی به پژوهش نیاز دارد اما به طور قطع نمی شود بانگای خوش بینانه، آن را به پای رضایت